ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ ІХ СКЛИКАННЯ

ТРЕТЯ СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №11

Стенограма пленарного засідання **20** лютого **2020** року

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ ІХ СКЛИКАННЯ

ТРЕТЯ СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №11

Стенограма пленарного засідання 20 лютого 2020 року

Редакційне управління Головного управління документального забезпечення Апарату Верховної Ради України

3MICT

Засідання одинадцяте, вечірнє (Четвер, 20 лютого 2020 року)

Розгляд проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обігу земель сільськогосподарського призначення»

...4

Результати поіменної реєстрації

Результати поіменного голосування

ЗАСІДАННЯ ОДИНАДЦЯТЕ

Зал засідань Верховної Ради України 20 лютого 2020 року, 16 година

Веде засідання Голова Верховної Ради України РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, будь ласка, підготуйтеся до реєстрації. Руслан Олексійович Стефанчук.

СТЕФАНЧУК Р.О., Перший заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Перш ніж ми зареєструємося, давайте привітаємо учнів 7-Б класу спеціалізованої школи № 80 Печерського району міста Києва (Оплески) та їх класного керівника Толокольнікову Світлану Валентинівну, які сьогодні перебувають на балконі залу пленарних засідань. Привіт! (Шум у залі).

Вам теж когось на балконі хочеться привітати?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергію Володимировичу, ви не хотіли вітати учнів 7-Б класу? (*Шум у залі*). Зараз усі ваші колеги прийдуть. Ми ж вас чекаємо, а то знову буде 37, 38...

Готові? Прошу зареєструватися.

У залі зареєструвалися 222... Будь ласка, підготуйтеся... (Шум у залі).

Шановні колеги! Не спрацювала? Зараз ще зайдуть ті, у кого не спрацювала (Шум у залі). Я бачу, що не у всіх спрацювали. Це кримінальний злочин, якщо ви за Віктора Володимировича. Я бачу, що у вас теж не спрацювала.

Ну що, вже в усіх спрацює? Прошу реєструватися.

У залі зареєструвалися 244 народних депутати. Вечірнє пленарне засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Шановні колеги, ми не проголосували дуже значущу <u>поправку 1050</u> Нестора Івановича Шуфрича. Ставлю її на голосування. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 56$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1051.

ШУФРИЧ Н.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Шановні колеги! Поправкою 1051 право розпоряджатися земельними ділянками понад граничний розмір

передається уповноваженим Кабінетом Міністрів України державним установам. І я вкотре хочу звернути увагу на те, що ми не сприймаємо цей Кабінет Міністрів України і вважаємо його якимось суцільним непорозумінням в українському просторі. Але усвідомлюючи відповідальність перед законом і турбуючись про злагодженість співпраці різних гілок влади, сподіваємося, що коли цей закон після референдуму, виключно після референдуму, набере чинності, цього Кабінету Міністрів України, цього непорозуміння вже не буде.

Прошу підтримати поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування логічну поправку 1051 Шуфрича. Прошу визначатися та голосувати.

((3a)) - 51.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 1053. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Я бачу, що розгляд цього законопроекту викликає жваву зацікавленість у наших колег з фракції «Слуга народу», вони вже підходять і вичитують запропоновані поправки. Переконаний, що найближчим часом вони зрозуміють логіку наших вимог, навіть більше — почують народ України. Я ще настільки наївний, настільки романтик у нашій політиці, що вірю, що «слуги народу» таки служать народові, а не соросівським панам за межами України. Але це, безумовно, буде темою наступної дискусії.

Щодо поправки, прошу її підтримати.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1053 Шуфрича. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 49$.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 1056. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Поправка стосується абзацу шостого частини другої (ми ще не розглядали це питання) статті 130 Земельного кодексу України. Ми пропонуємо виключити цей абзац і доповнити статтю 130 Земельного кодексу України наступним положенням: «Не допускається до проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму стосовно купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення: а) купівля-продаж земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної та комунальної власності, земель, що перейшли до комунальної власності відповідно до пункту 21 розділу X Земельного кодексу України…».

Прошу поставити цю поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1056 Шуфрича. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 53$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1057. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Ця поправка також стосується статті 130 Земельного кодексу України. У підпункті «б» пункту 21 розділу Х Земельного кодексу України ми пропонуємо наступне: «купівля-продаж або іншим способом відчуження земельних ділянок і зміна цільового призначення (використання) земельних ділянок, які перебувають у власності громадян та юридичних осіб для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, земельних ділянок, виділених в натурі (на місцевості) власникам земельних часток (паїв) для ведення особистого селянського господарства, а також земельних часток (паїв), крім передачі їх у спадщину, обміну (міни) відповідно до частини другої статті 37 Земельного кодексу України…».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1057 Шуфрича. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 50.$

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 1059.

ШУФРИЧ Н.І. Шановні колеги! Цією поправкою регулюється питання щодо земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної та комунальної власності, тобто тих, які не перебувають у приватній власності. Будь-які дії щодо них можливі виключно після проведення всеукраїнського референдуму, що є основною вимогою нашої політичної сили.

Але, шановні колеги, я як колишній міністр з питань надзвичайних ситуацій не можу не відреагувати на зухвалу поведінку окремих громадян, які виступили проти прийняття наших співвітчизників, що прилетіли з Китаю, з регіону, який, на жаль, був уражений коронавірусом. І Харків прийняв цих людей. Я не розумію, як ми можемо вважати себе...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1059. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 52.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 1060.

ШУФРИЧ Н.І. Наступна поправка теж стосується обмежень, на яких ми наполягаємо, і вони, на наше глибоке переконання, мають бути введені до

встановлення результатів всеукраїнського референдуму щодо самої можливості купівлі-продажу земель.

Але ще раз хочу наголосити, що сьогодні, на жаль, окремі регіони України не змогли продемонструвати єдність стосовно наших громадян, яких врештірешт повернули додому. І те, що місто Харків забезпечило можливість прийняття наших співвітчизників, дійсно є демонстрацією того, хто за єдину Україну, а хто лише про це говорить.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1060. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 51$.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Несторе Івановичу, попри всю мою повагу до вас і до ваших значущих поправок, коли ви їх надавали, ще навіть коронавірусу не було. Давайте все-таки ближче до теми.

Поправка 1068.

ШУФРИЧ Н.І. Пане Дмитре, в тому і полягає відповідальність політика, державного діяча, що навіть в умовах суворого протистояння у Верховній Раді України, дискусії з приводу захисту інтересів наших громадян, ми не можемо не бачити, що відбувається довкола нас.

Те, що сьогодні відбулося стосовно наших громадян, яких окремі активісти фактично не пускали додому, у свою рідну хату, у свою рідну країну, не може залишатися поза нашою увагою. І ми як політики маємо об'єднатися навколо тих людей, які не від доброго життя поїхали шукати кращу долю до Китаю. Ми два тижні чекали на їх повернення.

Знаєте... Я продовжу під час обговорення наступної поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Несторе Івановичу, якщо б поправка 1068 стосувалася саме цієї ситуації, сто відсотків усі б підтримали. А так, подивимося.

Ставлю її на голосування. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 51.

Рішення не прийнято, Несторе Івановичу.

Поправка 1070.

ШУФРИЧ Н.І. Ще раз звертаю увагу, що всі поправки, які стосуються різних аспектів розпорядження земельними паями і врегулювання права власності, можуть бути розглянуті виключно після забезпечення головної вимоги українського народу та нашої політичної сили. «Опозиційна платформа — За життя» вимагає проведення всеукраїнського референдуму, і тільки після

цього можна розглядати питання, які стосуються процедур, що мають регулюватися Земельним кодексом України. А поки діє реальний мораторій і немає волі народу, не варто це питання чіпати.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1070. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 52$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1071.

ШУФРИЧ Н.І. Я не можу вчергове не звернути увагу всіх наших слухачів, а також колег у парламенті на принципову позицію нашої політичної сили. Ми категорично проти прийняття закону про продаж землі до проведення всеукраїнського референдуму.

Хочу нагадати, що принцип забезпечення народовладдя був основною, першою вимогою і обіцянкою як Президента Зеленського, так і партії «Слуга народу» під час виборів. На жаль, історія повторюється: вибори закінчуються, а обіцянки залишаються. За відсутності закону про референдум і можливості ініціювати цю процедуру, ми сьогодні намагаємося...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу.

Ставиться на голосування поправка 1071. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 48$.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 1072. Це частина перша, ваша поправка 151.

ШУФРИЧ Н.І. Шановний головуючий! Поправка 1062 стосується абзацу шостого частини другої статті 130 Земельного кодексу України. Ми пропонуємо доповнити статтю 130 Земельного кодексу України наступними положеннями: «Земельну ділянку сільськогосподарського призначення, яка не перебуває у приватній власності, не може бути відчужено <...> до встановлення результатів Всеукраїнського референдуму з питання купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення». Це наша основна вимога. Ми категорично проти будьяких операцій щодо продажу, відчуження землі до проведення всеукраїнського референдуму.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1072. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 50$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1075.

ШУФРИЧ Н.І. Я не можу не звернути увагу на одну з основних вимог землевласників, які бояться, що після прийняття такого закону їх примусять продавати землю за безцінь. Вони наполягають на тому, щоб було забезпечено їхнє право здавати земельні паї в оренду і боротися за підвищення рентної плати. А якщо комусь потрібні гроші, то, мабуть, варто дати їм можливість отримати кредит як мінімум на 10 років під невеликі відсотки, під свій земельний пай, а не провокувати продаж землі за безцінь. Переконаний, що ця пропозиція була б підтримана.

Продаж землі можливий виключно після проведення референдуму, і це наша...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1075 Шуфрича. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 49$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1077.

ШУФРИЧ Н.І. Шановні колеги, продовжуючи тему, скажу, що ми мали змогу поспілкуватися з землевласниками, вони реально бояться такого закону.

Головна теза, яка лунала під час багатьох дискусій на відкритих майданчиках з вуст представників фракції «Слуга народу», полягає в тому, що українці хочуть мати змогу отримати гроші відразу. Це можна забезпечити шляхом запровадження цільових кредитів для землевласників під низькі відсотки і на довгі строки. Тоді б вони і зберігали право власності, і мали змогу у разі крайньої необхідності отримати гроші, а потім повернути їх державним банкам, виключно державним, протягом 10-15 років. Це реально забезпечити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1077. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 54$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1078. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Шановні колеги, майже 11,5 мільйона наших пенсіонерів отримують у середньому близько 2 тисяч гривень, інша — працездатна частина українців — отримує в середньому приблизно 200 доларів за місяць. Скажіть, будь ласка, чи спроможні вони купити земельний пай? З самого початку ми таким законом і тими умовами, які в ньому зафіксовані, провокуємо продаж земель наших землевласників за безцінь, що позбавляє їх можливості в майбутньому утримувати свої родини. Тому ми і вимагаємо проведення референдуму, щоб народ визначився, чи за сьогоднішнього їх становища, становища наших громадян, вони готові...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1078. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 53.

Рішення не прийнято.

Поправка 1080.

ШУФРИЧ Н.І. Шановні колеги! Сьогодні обсяг заборгованості за житлово-комунальні послуги становить 64 мільярди гривень. На жаль, були прийняті закони репресивного характеру, і людей, які не мають змоги сплати за ці послуги, примушують продавати своє майно. І найпростіше, після прийняття такого закону, буде продати свої земельні паї. Так от, замість гарантування права власності, замість того, щоб сьогодні зменшувати вартість газу, хоча для цього існує реальна можливість, провокується продаж земельних паїв.

Захищаючи права...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу.

Ставиться на голосування поправка 1080 народного депутата Шуфрича Нестора Івановича. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

((3a)) - 51.

Рішення не прийнято.

Несторе Івановичу, наступна ваша поправка 1081. Єдине, прошу, так хотілося б щодо ваших поправок поговорити.

ШУФРИЧ Н.І. Пане головуючий, всі мої аргументи пов'язані з поправками. Головний із них, який сьогодні кореспондується з усіма поправками і нашою основною вимогою, — проведення всеукраїнського референдуму.

Ще раз вам нагадую, єдиним джерелом влади в нашій країні є український народ, і 72 відсотки наших громадян категорично проти такого безвідповідального впровадження ринку землі. Землю можна продати лише раз, а такий закон спровокує продаж землі за безцінь. Існує багато причин, що можуть примусити наших громадян продавати землю і залишати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 1081 народного депутата Шуфрича. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 57.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1082. Будь ласка, Несторе Івановичу.

ШУФРИЧ Н.І. Хочу ще раз звернути увагу на те, чому ми наполягаємо на проведенні референдуму перед прийняттям будь-яких законів щодо надання самої можливості купівлі-продажу землі.

Метою земельної реформи і свого часу впровадження Земельного кодексу було надання можливості для самоорганізації за підтримки держави приблизно 1,5 мільйона фермерських господарств, до яких було б залучено до 6 мільйонів наших громадян разом із родинами. Система, яка пропонується в цьому законопроекті, стимулюватиме латиноамериканську і африканську системи ведення сільського господарства — на користь великих агрохолдингів, де українські фермери перетворяться у найманців і...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу.

Ставиться на голосування поправка 1082 народного депутата Шуфрича. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 54$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1084. Несторе Івановичу, прошу.

ШУФРИЧ Н.І. Саме на вимогу реальних власників земель сільськогосподарського призначення ми і відстоюємо принцип проведення референдуму щодо можливості купівлі-продажу землі.

Ми хочемо сьогодні спонукати наші агрохолдинги, які нині домінують на ринку землі, піднімати вартість оренди і конкурувати з фермерами за право на обробку землі. І нехай наші землевласники обирають: самим обробляти свою землю чи створити конкуренцію за право оренди на власні паї. Під це вони можуть отримати кредити для вирішення перманентних питань. І на все це має дати відповідь така форма здійснення народовладдя як всеукраїнський референдум.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу, за серйозне обґрунтування.

Ставиться на голосування поправка 1084 народного депутата Шуфрича. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 52.

Рішення не прийнято.

На жаль, Несторе Івановичу.

Наступна поправка 1086. Прошу.

ШУФРИЧ Н.І. Чому ми маємо через реальний механізм народовладдя, яким є референдум, на проведенні якого наполягає наша політична сила, гарантувати право наших землевласників на захист їхніх інтересів щодо встановлення справедливого принципу формування вартості землі? Сьогодні наші фермери не мають змоги конкурувати з агрохолдингами, які контролюють сотні тисяч гектарів землі і їм цікавий результат «середній по палаті». Фермер на своїй

ділянці буде прагнути отримати максимальний результат, що, до речі, забезпечуватиме продовольчу безпеку нашої країни і загалом відповідатиме принципам і основам національної безпеки України. Не заради грошей, а заради своєї родини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу.

Ставиться на голосування поправка 1086 народного депутата Шуфрича. Пропозиція комітету – не враховувати. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 51.

Рішення не прийнято, на жаль.

Наступна важлива системоутворююча поправка 1088. Несторе Івановичу, будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І. Ми зараз говоримо про необхідність проведення реформ, про євроінтеграцію. Але я переконаний, що одним із вагомих важелів демонстрації бажання бачити нас у євроспільноті була б відсутність квот на експорт нашої сільськогосподарської продукції до країн Європейського Союзу. Оскільки наразі діють квоти, які обмежують постачання товарів до ЄС, це і є реальною демонстрацією бажання Європейського Союзу бачити нас у своїй родині. Використовувати наші ринки, сировинні ресурси, наших людей – так, а залучити нас до реальної співпраці...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Несторе Івановичу, за ґрунтовне пояснення.

Ставиться на голосування поправка 1088 народного депутата Шуфрича. Комітет, на жаль, її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 56.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1090. Нестор Іванович.

ШУФРИЧ Н.І. Продовжуючи попередню тезу про реальне бажання бачити нас у Європейському Союзі, я не можу не звернути уваги на такі цифри. На початку незалежності, в 90-х роках, сукупна кількість тварин в аграрному секторі становила 25 мільйонів, зараз — 3 мільйони. Це реальна демонстрація того, що сталося і до чого призвели умови, в яких сьогодні нам пропонують працювати.

Насамперед нам треба кількісно і якісно відновити наше товарне виробництво в аграрному секторі, забезпечити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 1090 народного депутата Шуфрича. Комітет, на превеликий жаль, її відхилив. Можливо, зал виправить цю ситуацію. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 60.

Рішення не прийнято.

Поправка 1095. Нестор Іванович.

ШУФРИЧ Н.І. Чому так сталося? Тому що була вбита зацікавленість приватного власника в утриманні поголів'я домашньої худоби. Як наслідок, замість того, щоб переходити на інше якісне виробництво, ми спромоглися того, що Україна 44 відсотки свого експорту забезпечує за рахунок аграрної продукції, з них абсолютна більшість — зернові. В нинішніх умовах селяни продають агрохолдингам зерно і не зацікавлені утримувати домашню худобу. Тому ми і кажемо, нехай землевласники, народ України, на референдумі вирішать, чи варто сьогодні впроваджувати такий ринок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Несторе Івановичу, ви наполягатимете на цій поправці? Так.

Шановні колеги, ставиться на голосування поправка 1095 народного депутата Шуфрича. Комітет відхилив цю поправку. Є пропозиція визначатися та голосувати.

((3a)) - 52.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1096. Нестор Іванович.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Ви знаєте, ми критикуємо Угоду про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, але вивчивши всі аспекти цієї угоди, звернули увагу на те, що там відсутня вимога щодо введення ринку землі. Тобто, я наголошую і ще раз підкреслюю, це замовлення зовні, замовлення окремих агрохолдингів, які хочуть скористатися зубожінням наших людей і скупити дві третини території України — землі сільськогосподарського призначення. Дві третини землі після прийняття такого закону можуть стати власністю чотирьох...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ставиться на голосування поправка 1096 народного депутата Шуфрича. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 53$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1097. Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І. Я зачитаю поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Та ні, вона відображена в таблиці.

ШУФРИЧ Н.І. Абзац третій частини другої статті 130 Земельного кодексу України викласти в такій редакції: «гранично допустимий розмір земель сільськогосподарського призначення на території населеного пункту у власності однієї фізичної особи або юридичної особи приватного права можуть складати

до 10 відсотків від усієї сукупності земель сільськогосподарського призначення цього населеного пункту».

Ще раз підкреслюю, відстоюючи право українського народу висловитися щодо можливості купівлі-продажу землі на референдумі, ми сьогодні готові до глибокої дискусії...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу. До 10 відсотків, я правильно зрозумів? До 10. А скільки до цього було, Несторе Івановичу? Дякую.

Ставиться на голосування поправка 1097 народного депутата Шуфрича. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 54$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1098.

ШУФРИЧ Н.І. Зараз у мене увімкнений мікрофон і я можу вам відповісти. В різних регіонах різна, але, на жаль, були приклади, де було більше десяти відсотків. Тому ми й пропонуємо відповідну межу.

Щодо наступної поправки, ми сьогодні ще раз наполягаємо на тому, що врегулювання будь-яких питань щодо купівлі-продажу українських земель можливе виключно після того, як український народ на всеукраїнському референдумі дасть згоду на це. Тому ми й наполягаємо на тому, що потрібно не говорити про принцип народовладдя, а забезпечити його і провести всеукраїнський референдум щодо питання, яке зараз є вкрай болючим для наших громадян.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу.

Отже, поправка 1098 народного депутата Шуфрича Нестора Івановича. Комітет її відхилив. Ставлю на голосування. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a \rangle\rangle - 54$

Рішення не прийнято.

Поправка 1100. Нестор Іванович.

ШУФРИЧ Н.І. Поправка стосується тієї ж проблеми. Ще раз підкреслю, гранично допустимий розмір земель сільськогосподарського призначення на території населеного пункту у власності однієї фізичної або юридичної особи приватного права може складати до 10 відсотків від усієї сукупності земель сільськогосподарського призначення цього населеного пункту.

Я уточнюю свою позицію і ще раз відповідаю на ваше запитання. Отримання у власність більш як 10 відсотків земель сільськогосподарського призначення стане можливим, якщо буде запроваджена норма, яка міститься в цьому законопроекті — 10 тисяч гектарів на одну особу. Саме тому ми пропонуємо цей запобіжник.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу.

Просто ви в такій же редакції попередніх три поправки пропонували. Може не будемо ставити? Вони не пройшли. Ставимо, так? Добре.

Ставиться на голосування поправка 1100 народного депутата Шуфрича Нестора Івановича. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 55.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1101. Будь ласка, Несторе Івановичу.

ШУФРИЧ Н.І. Пане Руслане, щоб уникнути вашої стурбованості з приводу того, чи наполягаю я на голосуванні поправок, для стенограми ставлю вас до відома, що я наполягаю на всіх наступних поправках і голосуванні за них.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу.

ШУФРИЧ Н.І. Щодо поправки, яка була оголошена, нею пропонується статтю 130 Земельного кодексу України доповнити наступним положенням: «Земельну ділянку сільськогосподарського призначення, яка не перебуває у приватній власності, не може бути відчужено... до встановлення результатів Всеукраїнського референдуму з питання купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення», що є головною вимогою нашої політичної сили.

Крім цього, прошу врахувати перший абзац цієї поправки, яка встановлює обмеження щодо володіння більш як 10 відсотками земель на одній території, в одному населеному пункті.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу.

Ставиться на голосування поправка Нестора Івановича Шуфрича. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 65$

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1103. Будь ласка, Несторе Івановичу.

ШУФРИЧ Н.І. Чому ми зараз наполягаємо на розгляді кожної поправки? Тому що, на жаль, під час розгляду цього питання на засіданні комітету, після підписання меморандуму щодо спільної роботи над підготовкою законопроекту до другого читання, ми дійшли лише до поправки 758, а з 3199 наших поправок, на жаль, було розглянуто менше 10 відсотків.

Тому ми зараз наполягаємо на такому прискіпливому розгляді, щоб ще раз акцентувати увагу на головній вимозі нашої політичної сили, яка кореспондується з вимогою двох третин громадян нашої країни, що продаж українських земель можливий виключно після проведення всеукраїнського референдуму.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу.

Ставиться на голосування поправка 1103 народного депутата Шуфрича. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 63.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1107. Нестор Іванович.

ШУФРИЧ Н.І. Шановний головуючий! Ця поправка теж стосується внесення змін до статті 130 Земельного кодексу України, яку ми пропонуємо доповнити наступними положеннями: «До встановлення результатів Всеукраїнського референдуму, — а це головна вимога нашої політичної сили — стосовно купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення заборонено здійснення відчуження земельних ділянок сільськогосподарського призначення (в тому числі передача як внесок до статутного капіталу юридичної особи, застава, укладання договорів емфітевзису тощо), крім передання у спадщину, передання у власність держави або органів місцевого самоврядування…».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу.

Ставиться на голосування поправка 1107 народного депутата Шуфрича. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 60.

Рішення не прийнято.

Далі. Поправка 1108. Нестор Іванович.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Ми потроху наближаємося до одного з найболючіших питань, яке сьогодні турбує фермерів, і яке, безумовно, необхідно буде врегулювати після проведення всеукраїнського референдуму.

Будь-які аспекти, що стосуються різноманітних можливостей, операцій з продажу, відчуження земель, які перебувають у приватній, а тим паче державній та комунальній власності, можуть бути врегульовані виключно після проведення всеукраїнського референдуму і надання згоди українським народом. Але в умовах, коли український народ говорить «ні», проштовхувати цей законопроект в такому режимі безвідповідально. І ми будемо наполягати на тому, щоб цей закон було скасовано.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 1108 народного депутата Шуфрича. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 60.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1111. Нестор Іванович.

ШУФРИЧ Н.І. Шановний головуючий! Сьогодні 7,5 мільйона наших громадян ϵ землевласниками. Скажіть, будь ласка, а чи справедливо, що решта

громадян не має права на володіння земельними ділянками сільськогосподарського призначення? Більше того, їм заборонено це, хоча у нас в державній та комунальній власності перебуває, як стверджують, більше 10 мільйонів гектарів землі. Так давайте спочатку розпаюємо їх, а потім повернемося через всеукраїнський референдум до питання щодо самої можливості їх продажу. Спочатку забезпечте всіх громадян України правом власності на рідну землю.

Прошу проголосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу.

Ставиться на голосування поправка 1111 Нестора Івановича Шуфрича. Пропозиція комітету — відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 60.

Рішення не прийнято.

На жаль, Несторе Івановичу.

Наступна поправка 1115. Прошу.

ШУФРИЧ Н.І. Ситуація, яку зараз провокують, може мати надзвичайно тяжкі наслідки. Тому ми наполягаємо на підтримці цієї поправки, суттю якої ϵ основна наша вимога — проведення всеукраїнського референдуму.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу.

Ставиться на голосування поправка 1115 з сутнісною вимогою. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 62$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1121. Несторе Івановичу, прошу.

ШУФРИЧ Н.І. Вибачте, ми пропустили поправки 1119 і 1120.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Перепрошую. Поправка 1119, Несторе Івановичу. Це сутнісна?

ШУФРИЧ Н.І. Ми наближаємося до розуміння того, що лише звернувшись до народу України через всеукраїнський референдум ми можемо отримати право на прийняття цього та подібних законів.

Наполягаю на голосуванні цієї поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу.

Ставиться на голосування поправка 1119 народного депутата Шуфрича. Комітет її, на жаль, відхилив. Прошу зал визначатися та голосувати.

((3a)) - 59.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1120. Несторе Івановичу, прошу.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Дуже багато видатків буде спровоковано прийняттям такого закону для наших землевласників, які під час оформлення, навіть теоретично, продажу земель втратять значні відсотки від тієї умовної мізерної суми, на яку їх провокуватиме такий закон. Тому ми й вимагаємо запитати у народу України, чи готовий він сьогодні за безцінь продати право власності на землю.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу.

Чергова ваша поправка 1120. Ви наполягаєте, комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися.

(3a) - 56.

Рішення не прийнято.

ШУФРИЧ Н.І. Продовжуючи попередню тему...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще поправку не оголосили, Несторе Івановичу.

Веде засідання Голова Верховної Ради України РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1124.

ШУФРИЧ Н.І. Послідовно відстоюючи нашу позицію, ще раз хочу звернути увагу, що «Опозиційна платформа — За життя» наполягає на наданні українському народу можливості висловитися на всеукраїнському референдумі, і лише потім слід впроваджувати ринок землі, якщо народ України схвально поставиться до цієї ініціативи.

Зараз, в умовах, коли підвищується орендна плата, недоцільно провокувати людей и створювати передумови для імовірного позбавлення права власності.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Несторе Івановичу, ставиться на голосування поправка 1124. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 59$.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 1126.

ШУФРИЧ Н.І. За даними статистики, сьогодні середня вартість паю в Україні становить 7000 гривень, що трошки менше 300 доларів. Це означає, що середня вартість українських земель у сьогоднішніх умовах має бути не менше

4000 доларів за гектар. Ми розуміємо, що після прийняття цього законопроекту, про що неодноразово говорили, продаж землі буде спровоковано в межах 1000—1200 доларів, а середня ціна буде близько 800 доларів.

Саме тому, щоб не обікрали наших землевласників, ми і наполягаємо на проведенні всеукраїнського референдуму, щоб українці визначилися, чи прийшов час для продажу землі.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу.

Ставиться на голосування поправка 1126. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 59.

Рішення не прийнято.

Поправка 1130.

ШУФРИЧ Н.І. Вибачте, пане головуючий, ми ще поправку 1128 не розглянули. Мабуть, сторінки склеїлися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1128, вибачте.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Поправка пропонує статтю 130 Земельного кодексу України доповнити положенням про те, що земельні ділянки сільськогосподарського призначення, що перебувають у власності держави, можуть бути відчужені виключно після проведення всеукраїнського референдуму. Це є головною вимогою нашої партії.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1128. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 62.

Рішення не прийнято.

Поправка 1129.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Загальновизнані аналітичні центри — Центр Разумкова, Київський міжнародний інститут соціології, Соціологічна група «Рейтинг» — відзначають, що 73 відсотки (це середній показник) громадян нашої країни сьогодні категорично проти впровадження ринку землі. Чи не нагадує вам цей показник рівень підтримки Президента України під час другого туру?

Тому закликаю вас схаменутися, зупинитися, повернутися обличчям до народу, якому ви хочете служити, провести всеукраїнський референдум, прислухатися до нашої основної вимоги, і лише після цього ухвалювати закон.

Дякую за увагу. Прошу проголосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1129. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 68.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 1133.

ШУФРИЧ Н.І. Ця поправка також стосується внесення змін до статті 130 Земельного кодексу України, а саме застереження консолідації земельних ділянок сільськогосподарського призначення. Це має відповідати вимогам, які викладені у моїй поправці 93.

Все це можливо виключно після проведення всеукраїнського референдуму, адже цей принцип позиціонувався як основна вимога під час виборчих кампаній Президента Зеленського і партії «Слуга народу». Тому ми наполягаємо на проведенні референдуму перед прийняттям будь-яких інших рішень.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1133. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 60.

Рішення не прийнято.

Поправка 1134.

ШУФРИЧ Н.І. Ця поправка стосується пункту 21 розділу X Земельного кодексу України. Ми пропонуємо доповнити її положенням про те, що до проведення та встановлення результатів всеукраїнського референдуму стосовно купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення не допускається внесення будь-яких змін до положень, які стосуються права власності на земельні паї. Виключно після референдуму ми можемо розглядати ці питання.

Дякую за увагу. Прошу проголосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1134. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 60.$

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 1137.

ШУФРИЧ Н.І. Вибачте, там ще поправка 1136 була.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1136.

ШУФРИЧ Н.І. Шановний головуючий, ми сьогодні не можемо відокремити це питання від однієї з головних, зокрема і вашої як лідера політичної партії «Слуга народу», обіцянок щодо врегулювання питання народовладдя. Ми зараз маємо сконцентруватися саме на принципах забезпечення такої можливості для українського народу. Тому ми наполягаємо, і не відступимо від цієї

позиції, на прийнятті закону виключно після проведення всеукраїнського референдуму.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1136. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 64.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 1137.

ШУФРИЧ Н.І. Поправка відштовхується від принципу, відповідно до якого українці мають право самостійно давати оцінку тій чи іншій ініціативі. Тому ми й наполягаємо, і це основна наша вимога, виступаючи проти продажу української землі, на проведенні референдуму. Лише після цього ми маємо розглядати цей законопроект.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1137. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 60$

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 1138.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Шановний головуючий, ви були відсутні, коли пан Руслан вів засідання, але ми домовилися, що всі поправки, на яких я наполягаю, будуть проголосовані. Тому ми ще раз, наполягаючи на врегулюванні окремих положень цього законопроекту, а також питань, які стосуються ринку землі, говоримо про те, що це можливо виключно після проведення всеукраїнського референдуму. Це є основною вимогою нашої політичної сили, яка зараз виступає категорично проти будь-якої...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1138. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 59$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1140.

ШУФРИЧ Н.І. Безумовно, виключно після проведення всеукраїнського референдуму ми маємо розглядати різні аспекти відносин, які стосуються ринку землі та його впровадження. Але це буде можливо виключно після проведення всеукраїнського референдуму. На цьому наполягає наша фракція «Опозиційна платформа — За життя», яка виступає категорично проти продажу землі сьогодні.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1140. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 58$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1142.

ШУФРИЧ Н.І. Шановні колеги! Шановний головуючий! Ця поправка також стосується повноважень Кабінету Міністрів України та переходу права власності, але ці питання можуть бути розглянуті та врегульовані виключно після проведення всеукраїнського референдуму, що ϵ основною вимогою політичної партії «Опозиційна платформа — За життя» і її фракції у Верховній Раді України.

Ми виступаємо категорично проти продажу землі сьогодні, враховуючи зубожіння людей і їх категоричне несприйняття цієї ініціативи.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1142. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 58$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1143.

ШУФРИЧ Н.І. Ця поправка стосується частини першої статті 130 Земельного кодексу України, яку ми пропонуємо доповнити абзацом такого змісту: «Інші особи набувають права власності на землю сільськогосподарського призначення виключно як відкриття спадщини. При цьому отримана земля має бути відчужена протягом календарного року з дня наступного за днем прийняття спадщини». Спадщина має бути гарантованою можливістю зміни права власності сьогодні, а решту питань може бути розглянуто, і насамперед питання купівлі-продажу, виключно після проведення всеукраїнського референдуму, на чому наполягає наша політична сила «Опозиційна платформа — За життя».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування цю поправку. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 59$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1145.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Наступні чотири поправки стосуються... Шановний головуючий! Дмитре Олександровичу! Наступні чотири поправки (я прошу додати 30 секунд) кореспондуються, хоча відрізняються одна від одної. Тобто поправками 1145, 1146, 1147 і 1149 пропонується врегулювати окремі питання щодо надання можливості зміни права власності, але все це може відбутися виключно після проведення всеукраїнського референдуму,

що ϵ основною вимогою нашої політичної сили «Опозиційна платформа — За життя», яка виступа ϵ категорично проти самої можливості продажу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 30 секунд. Час іде.

ШУФРИЧ Н.І. ...української землі в умовах, коли це не сприймається двома третинами наших громадян. Прошу кожну зі згаданих вище поправок поставити окремо на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1145. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 62$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1146. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 62$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1147. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 60.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 1148. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a \rangle\rangle - 58$

Рішення не прийнято.

Поправка 1149. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 58$

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 1150.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Поправка 1150 теж стосується самої можливості встановлення контролю за процесом відчуження земель сільськогосподарського призначення з боку Кабінету Міністрів України та уповноважених органів. Враховуючи вимогу щодо відставки Кабінету Міністрів України, вважаємо прийняття цього закону неможливим у той час, поки працює чинний уряд, тим паче за відсутності всеукраїнського референдуму.

Тому наполягаю на голосуванні за поправку 1150.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1150. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 59.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 1152.

ШУФРИЧ Н.І. Шановний головуючий! Поправки 1152, 1153 і 1154 не ϵ однаковими, але вони кореспондуються між собою. В них, з одного боку,

закладено принцип забезпечення контролю Кабінету Міністрів України за процесами обігу та зміни права власності на землі сільськогосподарського призначення, з іншого боку, ми наполягаємо на необхідності і можливості внесення будь-яких змін виключно після проведення всеукраїнського референдуму, на якому народ України має визначитися щодо самої можливості регулювання ринку землі.

Це основна вимога як українського народу, так і партії номер два...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування... Три, так? Всі треба поставити, Несторе Івановичу? Десять секунд за рахунок наступних поправок додайте, будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І. Це вимога партії, яка сьогодні за рівнем підтримки займає друге місце. «Опозиційна платформа — За життя» наполягає на проведені референдуму щодо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1152. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 65$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1153. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a \rangle\rangle - 58$

Рішення не прийнято.

Поправка 1154. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 59$.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 1155.

ШУФРИЧ Н.І. Інформація для наших телеглядачів. Коли в секторі фракції «Опозиційна платформа — За життя» ви бачите голосування червоним, тобто проти, це наші колеги з інших фракцій підходять і висловлюють свою думку.

Позиція нашої фракції однозначна: ми підтримуємо всі поправки, які стосуються нашої основної вимоги. Розгляд будь-яких новел цього законопроекту і питань, які стосуються процедури продажу землі, має відбуватися виключно після проведення всеукраїнського референдуму, що є основною вимогою і принципом нашої політичної сили «Опозиційна платформа — За життя», а також кореспондується з вимогою двох третин наших громадян. І не виключаю, що це саме ті дві третини, які підтримали Зеленського під час другого туру, а ті 30 відсотків, які зараз частково...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1155. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 57.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 1157. Вибачте, пропустив значущу – 1156.

ШУФРИЧ Н.І. Можу припустити, що серед 30 відсотків, які проголосували за Зеленського в першому турі, були прихильники продажу землі. Але ви маєте поставитися з повагою до двох третин наших громадян, які сьогодні кричать: «Зупиніться! Ми, українці, не готові до впровадження ринку землі, який провокує наше пограбування, що буде схвалено законом». Тому ми як опозиційна партія номер один і всеукраїнська партія номер два наполягаємо на забезпеченні принципу народовладдя і проведенні всеукраїнського референдуму щодо самої можливості впровадження ринку землі (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, що хоча б не єдина партія, а так все добре.

Поправка 1156. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 56.$

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 1158.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, пане головуючий. Ви знаєте, я просто вчився в нормальній радянській школі і вмію рахувати як мінімум до ста. Тобто до ста відсотків я орієнтуюся чітко. Тому можу з упевненістю наполягати на тому, що зараз за рівнем підтримки ми є опозиційною партією номер один, а в цілому, за що ми дуже вдячні нашим громадянам, ми поки є партією номер два. Переконаний, що після прийняття цього закону ми станемо не лише опозиційною, а й загалом партією номер один в цій країні за рівнем підтримки.

І знаєте чому? Тому що ми разом з народом і наполягаємо на проведенні всеукраїнського референдуму. До речі, вимога щодо проведення всеукраїнського референдуму, незалежно від авторства, ε більше ніж в тисячі поправок до цього законопроекту. Тобто майже чверть...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1158. Прошу визначатися та голосувати.

Несторе Івановичу, хотів би просто дізнатися, першою партією і опозиційною одночасно, це як?

 $\langle\langle 3a \rangle\rangle - 54$

Рішення не прийнято.

Поправка 1159.

ШУФРИЧ Н.І. Дмитре Олександровичу, у вас ϵ традиція після завершення засідання спілкуватися з народними депутатами, і я вам поясню, як так виходить, що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що це всім цікаво.

ШУФРИЧ Н.І. Те, що сьогодні за рівнем підтримки ви є першою партією в Україні, це тимчасове явище. Повірте моєму досвіду, багато чого я бачив

у цьому залі. Тому ми зараз і вболіваємо за те, щоб, виконуючи зовнішнє замовлення, адже я не можу собі уявити, що саме «слуги народу» можуть наполягати на такому антинародному законі...

Висловлюючи волю народу України і нашу власну позицію, ми наполягаємо на проведенні всеукраїнського референдуму.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю цю пропозицію на голосування. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 59$

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 1162.

ШУФРИЧ Н.І. Шановний головуючий! Поправки 1162, 1163, 1164 кореспондуються між собою і врегульовують питання переходу права власності, які можуть бути розглянуті виключно у разі позитивного схвалення самої можливості продажу земель сільськогосподарського призначення, а саме після проведення всеукраїнського референдуму, що є основною вимогою нашої політичної партії. Сьогодні ми від цього принципу не відступаємо, будемо наполягати на ньому, і ми будемо разом з народом України, який зараз боїться можливості «пропихування» цього законопроекту.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу.

Ставиться на голосування поправка 1162. Прошу визначатися та голосувати.

Несторе Івановичу, поки триває голосування, я хотів дізнатися... Я просто подивився на поправку 1165, вона дуже схожа на попередні три.

(3a) - 58.

Рішення не прийнято.

Поправка 1163. Прошу визначатися та голосувати.

((3a)) - 58.

Рішення не прийнято.

Поправка 1164. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 57.

Рішення не прийнято.

Можемо і поправку 1165 проголосувати, так? Ні, наполягає. Важлива поправка.

ШУФРИЧ Н.І. Шановний головуючий, я невипадково зупинився саме на поправці 1165, адже вона врегульовує питання, яке стосується угод, що можуть бути укладені під час дії заборони на купівлю-продаж або іншим способом відчуження земель сільськогосподарського призначення. Тому я звертаю вашу увагу саме на цей аспект і прошу проголосувати цю поправку окремо.

Висловлюючи повагу до самої процедури розгляду цього законопроекту, я ще раз наполягаю на тому, що більш як тисяча поправок, якими пропонувалося включити норму про проведення всеукраїнського референдуму щодо купівліпродажу землі, що ϵ основною вимогою українського народу і нашої політичної сили «Опозиційна платформа — За життя», на жаль, поки не була...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, спробуємо ще. Поправка 1165. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 57.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 1167.

ШУФРИЧ Н.І. А ось наступні чотири поправки, шановний головуючий, 1166, 1167, 1168 і 1169 дійсно кореспондуються одна з одною. Вони є різними за змістом, що було встановлено робочою групою, яка працювала на підставі меморандуму, поки цей меморандум не було зухвало попрано і скасовано (це, до речі, ще буде предметом розгляду в Конституційному Суді України), але принципи, які стосуються переходу права власності, визначені в цих поправках, можуть бути проваджені виключно після проведення всеукраїнського референдуму, що є основною вимогою нашої політичної партії «Опозиційна платформа—За життя».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз я по черзі ставитиму ці різні за суттю, але однакові за змістом поправки на голосування.

Поправка 1166. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 61.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги! Оксано Олександрівно, ви пропустите важливі поправки. На вашому місці я би все-таки був трохи тихіше. Дякую.

Поправка 1167. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 59.

Рішення не прийнято.

Поправка 1168. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 57.

Рішення не прийнято.

Ставиться на голосування поправка 1169. Прошу визначатися та голосувати.

((3a)) - 55.

Рішення не прийнято.

Поправка 1170.

ШУФРИЧ Н.І. Шановний головуючий, прошу вас бути максимально уважним, тому що тут буде низка поправок, які я прошу розглянути одна за одною.

Ці питання стосуються внесення змін до пункту 1 статті 130 Земельного кодексу України щодо можливості зміни права власності виключно після референдуму, який дасть право на проведення подібних операцій. Крім того, це одночасно має бути узгоджено з можливістю внесення всіх необхідних змін до Державного земельного кадастру та інших актів органів державної влади, які регулюють і фіксують право власності на землю.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1170. Шановні колеги, ставлю її на голосування. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 55$.

Рішення не прийнято.

Несторе Івановичу, яка наступна поправка у вас?

ШУФРИЧ Н.І. Поправка 1171.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, точно.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий, за можливість самому оголосити наступну поправку.

Вона ϵ принциповою. Скажу відверто, ми могли б вже зараз завершити розгляд цього законопроекту, якби ви сказали три чарівних слова: підтримати та проголосувати поправку 1171. Тоді б ми зафіксували в цьому законопроекті, що всі новели, які будуть регулювати питання щодо можливості продажу земель сільськогосподарського призначення, можуть бути реалізовані виключно після проведення всеукраїнського референдуму, про що йдеться в поправці...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1171. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 54.

Рішення не прийнято.

Поправка 1172.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Просимо підпункт «б» пункту 1 статті 130 Земельного кодексу України викласти в такій редакції: «юридичні особи, резиденти України — виключно резиденти України, підкреслюю, — платники податку на прибуток на загальній системі оподаткування та кінцевим вигодонабувачем яких є виключно громадяни України…». Тим самим ми ще раз звертаємо вашу увагу, що землевласниками в Україні можуть бути

виключно українські громадяни. Сьогодні це право гарантується Конституцією України, і ми на цьому наполягаємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1172. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 55$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1173.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Ця поправка теж регулює різні аспекти зміни права власності. Тобто ми ще раз підкреслюємо відкритість до дискусії, демонструємо повагу до наших політичних опонентів. Ми готові до обговорення цього законопроекту по суті, але це можливо у випадку, якщо буде підтримана норма, відповідно до якої закон набирає чинності лише після отримання згоди на всеукраїнському референдумі, під час якого народ скаже «так» цьому процесу.

Ми вважаємо, що без рішення українського народу такий закон стимулюватиме...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1173. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 54$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1175.

ШУФРИЧ Н.І. Поправкою 1175 пропонується статтю 130 Земельного кодексу України доповнити наступними положеннями: «Проведення та встановлення результатів Всеукраїнським референдумом з питання обігу земель сільськогосподарського призначення є обов'язковою вимогою для запровадження вільного обігу земель... Протягом року з набуття чинності цими положеннями має бути проведено та опубліковано аналіз ефективності використання земельних ділянок...». Тобто не поспіхом, виконуючи чиюсь вимогу, і на вигоду агрохолдингам, які планують опанувати українську землю. Саме тому ми пропонуємо цю поправку.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставиться на голосування поправка 1175 народного депутата Шуфрича. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 54$

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1177. Будь ласка, Несторе Івановичу.

ШУФРИЧ Н.І. Шановні колеги з фракції «Слуга народу»! Одним із основних аргументів, чому необхідно впроваджувати ринок землі, є думка про те, що українці сьогодні позбавлені права на отримання разової грошової винагороди у зв'язку з тим, що вони не мають змоги продати землю. Скажіть, будь ласка, хіба продаж це єдина можливість отримати кошти? Можливо, нам варто в чинному Земельному кодексі України врегулювати питання іпотеки земельних паїв, але виключно в державних банках і на 10, можливо, 12 чи 15 років під невеликий відсоток, що дасть змогу нашим громадянам і разово отримати певні кошти, і зберегти право власності? Ось це було б по-державницьки, а зараз...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 1177 народного депутата Шуфрича. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 55.

Рішення не прийнято.

Поправка 1180. Нестор Іванович.

ШУФРИЧ Н.І. Продовжу свою думку стосовно надання можливості щодо отримання разової винагороди без позбавлення права власності, тобто отримання кредиту під заставу в державному банку на 12-15 років. За цей період власник земельного паю або його родичі, які, можливо, отримають цю землю у спадок, зможуть визначитися: залишити землю державному банку, який її викупить і збільшить державний земельний фонд або перепродасть, чи утримувати далі, повернувши кредит. І ми маємо забезпечити таку можливість.

Натомість ви, шановні «слуги народу», пропонуєте продати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! Ставиться на голосування поправка 1180 Нестора Івановича Шуфрича. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 52$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1181. Нестор Іванович.

ШУФРИЧ Н.І. Вибачте, яка?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1181.

ШУФРИЧ Н.І. Пробачте, у мене поправка 1179.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ми вже розглянули поправку 1180. Поправка 1181, будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І. Шановний головуючий! Обговорюючи поправку 1181, яка теж сьогодні регулює один із варіантів переходу права власності, але виключно за результатами всеукраїнського референдуму, я хотів би повернутися до дискусії щодо можливості отримання разових грошових надходжень під заставу землі у державному банку зі збереженням права власності. Тоді ми зможемо забезпечити і реалізувати ваше прагнення щодо отримання грошової...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1181 народного депутата Шуфрича. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 54.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1182. Несторе Івановичу, прошу.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Ця поправка також пропонує врегулювати питання щодо заборони внесення права на земельну частку (пай) до статутних капіталів господарських товариств до врегулювання питання щодо можливості купівлі-продажу української землі, а саме проведення всеукраїнського референдуму.

Ще раз кажу, ваш головний аргумент щодо необхідності надання нашим громадянам можливості разово отримати певну суму може бути усунено шляхом запровадження кредитів, які можуть надаватися державними банками під заставу, під невеликі відсотки, наприклад, під 5 відсотків, на 12-15 років. Це вирішить питання надходження коштів і збереже право власності в довгостроковій перспективі.

Веде засідання Голова Верховної Ради України РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1182. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 54.

Рішення не прийнято.

Поправка 1183.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. У цій поправці я знову, враховуючи певні аспекти, пов'язані з ймовірною можливістю зміни права власності, наполягаю на тому, що будь-які зміни подібного характеру можливі виключно після схвалення цих норм на всеукраїнському референдумі, що ϵ основною вимогою нашої політичної сили «Опозиційна платформа — За життя». Це також ϵ вимогою двох третин громадян України. Якщо це треба зробити заради надання нашим громадянам права на отримання одноразових грошових надходжень, ми можемо вирішити це питання шляхом запровадження справедливого кредитування державними банками, зберігаючи принцип...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1183. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 55$

Рішення не прийнято.

Поправка 1186.

ШУФРИЧ Н.І. Поправка 1184. Шановний головуючий! Вибачте, ви так і сказали. Дякую.

Поправка 1184 знову повертає нас до питання концентрації права власності на земельні паї у розмірі не більше 10 відсотків в межах одного населеного пункту. Це питання, безумовно, має бути врегульовано, але норма може набрати чинності виключно після проведення всеукраїнського референдуму щодо запровадження ринку землі, після волевиявлення наших громадян.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1184. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 54$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1185.

ШУФРИЧ Н.І. Шановний головуючий, поправка 1185 уточнює, що до встановлення результатів всеукраїнського референдуму стосовно купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення заборонено здійснення відчуження земельних ділянок сільськогосподарського призначення (в тому числі передача як внесок до статутного фонду капіталу юридичної особи, застава, укладення договорів емфітевзису тощо), крім передання у спадщину, передання у власність держави або органів місцевого самоврядування, договорів міни.

Це все можливо виключно після проведення всеукраїнського референдуму, на якому буде вирішено питання щодо купівлі-продажу української землі і зміни права власності.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Ставиться на голосування поправка 1185 народного депутата Шуфрича. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 51.

Рішення не прийнято.

Веде засідання Голова Верховної Ради України РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1186.

ШУФРИЧ Н.І. Шановний головуючий! Моя поправка містить кілька частин, кожна з яких має власне правове значення, тому відповідно до частини шостої статті 45 Регламенту Верховної Ради України прошу прийняти процедурне рішення про розгляд і голосування кожної з її частин окремо.

Розглядаючи поправку 1186, ще раз хочу звернути увагу, що вона стосується питання врегулювання окремих обставин зміни права власності, але все це можливо виключно після проведення всеукраїнського референдуму, який має надати таке право або заборонити це, допоки український народ не висловиться позитивно стосовно ініціативи, на якій сьогодні наполягає «Слуга народу».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1186 Шуфрича. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 47$

Рішення не прийнято (Шум у залі).

Добре, коли серед ваших колег лунає сміх.

Поправка 1187.

ШУФРИЧ Н.І. Шановний головуючий! Прошу поправки 1186, 1187, 1188 і 1189 поставити на голосування одну за одною, а мені дати додатково 30-40 секунд для висловлення позиції щодо них, адже вони є відмінними.

Я щойно озвучив нашу позицію щодо можливості розгляду окремих абзаців поправок, вони врегульовують питання стосовно зміни права власності. Але це право, ця можливість, може бути забезпечена виключно після прийняття рішення на всеукраїнському референдумі. Лише після того, як на всеукраїнському референдумі народ України прийме позитивне рішення, ми зобов'язані будемо вирішити всі питання, яких стосуються ці поправки.

Прошу поставити всі чотири поправки на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1187. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 50$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1188.

(3a) - 51.

Рішення не прийнято.

Поправка 1189.

(3a) - 51.

Рішення не прийнято.

Поправка 1190. Ставлю на голосування. Чотири поправки сказали. Прошу визначатися та голосувати.

((3a)) - 52.

Рішення не прийнято.

Поправка 1191.

ШУФРИЧ Н.І. Шановний головуючий! Наступна поправка врегульовує порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв), крім вилучення (викупу) їх для суспільних потреб, що врегульовано іншим законом. Пункт «б»: купівля-продаж або іншим способом відчуження земельних ділянок можливі виключно після проведення всеукраїнського референдуму, який має врегулювати ці питання.

Дякую за увагу і прошу проголосувати.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 1191 народного депутата Шуфрича. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 48$.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Веде засідання Голова Верховної Ради України РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступна поправка 1192 народного депутата Шуфрича.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Ще раз звертаю увагу на внесення змін та доповнень до статті 130 Земельного кодексу України: «Земельну ділянку сільськогосподарського призначення, яка не перебуває у приватній власності, не може бути відчужено... до встановлення результатів Всеукраїнського референдуму з питання купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення», тобто схвалення самої можливості відчуження.

Дякую. Прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1192 народного депутата Шуфрича. Вона комітетом не підтримана. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 52$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1193.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Ця поправка є принциповою, на ній наполягали різні народні депутати України: громадянин України, який отримав сільськогосподарську освітню спеціальність, може отримати землі сільськогосподарського призначення в межах 100 гектарів. Тим самим ми сьогодні надаємо тим, хто поїде працювати в село, змогу знову стати землевласниками. Прошу поставити на голосування і підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1193. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 54$.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Несторе Івановичу, я впевнений, що і я, і колеги продовжили б слухати і слухати ваші поправки, однак, на жаль, на сьогодні засідання вже завершено (Шум у залі).

Оголошую вечірнє пленарне засідання Верховної Ради України закритим.